

Φωτογραφία: Μαρίλη Ζάρκου (από το αρχείο του συγγραφέα).

I.

Ουίλιαμ Σιούαρντ Μπάροουζ: Συγγραφέας

Υπάρχει σ' αυτές τις σελίδες όπως ο Λόρδος Τζιμ, ο Μεγάλος Γκάτσμπι, ο Κόμους Μπάσινγκτον ζουν και αναπνέουν στην πρόζα του συγγραφέα, στη φροντίδα, στην αγάπη και την αφοσίωση που τους δίνει σάρκα και οστά: τους ατελείς, καταδικασμένους μα ανίκητους, και ακτινοβόλους ήρωες που επιχείρησαν το αδύνατο, κατέλαβαν τις ακροπόλεις τ' ουρανού, άρπαξαν την τελευταία ευκαιρία στο τελευταίο και μεγαλύτερο ανθρώπινο όνειρο.

Αληθεύει ότι ο Μπάροουζ υπήρξε μια από τις προσωπικότητες που επηρέασαν καταλυτικά αυτό τον αιώνα που δύνει, μια από τις προσωπικότητες εκείνες που *μίλησαν τη γλώσσα αυτού του αιώνα*, που άλλαξαν τον τρόπο της σκέψης όσων έζησαν και ζουν σ' αυτό τον αιώνα, που μετατόπισαν τα σύνορα ανάμεσα στο εφικτό και το ανέφικτο – εντέλει που *δημιούργησαν* αυτό τον αιώνα. Αληθεύει ότι ο Μπάροουζ υπήρξε ταξιδευτής, θεωρητικός, άνθρωπος της περιπέτειας, πατριάρχης της Γενιάς των Μπιτ, αένος πειραματιστής, συνεχιστής των ιστορικών πρωτοποριών, τυχοδιώκτης, ακούσιος φονιάς

της συζύγου του, προφήτης εφιαλτικών δυστοπιών, αλλά και τελάλης ενός ευκταίου μέλλοντος, εικονοκλάστης και εικονοπλάστης, παράνομος, εφευρέτης και προπαγανδιστής νέων τρόπων αντίληψης, φυγάς, ναρκομανής, λόγιος, δολιοφθορέας των βεβαιοτήτων, φίλος ορισμένων από τα πιο επιδραστικά μυαλά της εποχής μας, διαρκώς εξόριστος, ανενδοίαστος λογοκλόπος, εικαστικός καλλιτέχνης, κοσμοναύτης του εσωτερικού διαστήματος· αληθεύει ότι ο Μπάροουζ υπήρξε ο Μπάροουζ, ο Grandpa from Hell, ο Γέρος, ο El Hombre Invisible· αλλά, πάνω απ' όλα, ναι, πάνω από όλα αυτά τα πότε ευοίωνα και πότε δυσοίωνα, τα πότε φωτεινά και πότε σκοτεινά, ο Μπάροουζ, ο William Seward Burroughs II, υπήρξε Συγγραφέας. Ο Μπάροουζ, πράγματι, πάνω απ' όλα, υπήρξε χρήστης των λέξεων, εθισμένος στο γράψιμο, ένας κατεξοχήν μανιακός της γραφομηχανής, ηχοδιδάσκαλος του λεκτικού συστήματος. Υπήρξε αυτός που με τις λέξεις γέννησε κόσμους, ολόκληρα σύμπαντα παράλληλα προς το δικό μας, γαίες μέχρι πρότινος αχαρτογράφητες, λαβυρινθώδεις νεόδημητες συνοικίες, που φρόντισε ο ίδιος να επιχειρήσει τη χαρτογράφησή τους.

Δεν είναι τυχαίο, εξάλλου, το ότι ο Μπάροουζ, ένας τόσο σχολιασμένος, τόσο συζητημένος άνθρωπος, μια προσωπικότητα στην οποία αποδόθηκαν δεκάδες χαρακτηρισμοί, ο «παππούς όλων μας», όπως τον έχρισε τιμητικά η Πάτι Σμιθ, ένιωθε ιδιαίτερα περήφανος για τις δύο, όλες κι όλες, λέξεις με τις οποίες μίλησε γι' αυτόν ένας άλλος σπουδαίος λεξομανής και σχεδόν συνομήλικός του, ο Σάμιουελ Μπέκετ. «Είναι συγγραφέας», είχε πει ο Μπέκετ για τον Μπάροουζ, και ο Μπάροουζ δεν θέλησε ποτέ να ξεχάσει αυτή την υπέρτατη, όπως έλεγε, φιλοφρόνηση. «Είναι συγγραφέας».

Ο Συγγραφέας Ουίλιαμ Μπάροουζ άπλωσε τη μεγάλη του σκιά, τη σκιά των εκατομμυρίων λέξεών του, στους και-

ρούς μας. Στις σελίδες που ακολουθούν, θα προσπαθήσουμε να ιχνηλατήσουμε αυτό το σκοτεινό τοπίο, να ακολουθήσουμε τις διαδρομές που θέλησε ο Μπάρουζ να μας προτείνει, να δούμε τα όσα μας κληροδότησε με την απόμακρη, και σχεδόν μεταλλική, μειλιχιότητά του, να δείξουμε γιατί αποτελεί –με τον βίο αλλά κυρίως με το έργο του– έναν πολύτιμο οδοδείκτη.

Θα παίζουμε με τους τρόπους του αλλά, θα παίζουμε παραμένοντας απολύτως σοβαροί – όπως κι αυτός άλλωστε. Θα δοκιμάσουμε τις μεθόδους του, θα αναζητήσουμε τα χνάρια που άφησε στο λογοτεχνικό corpus του αιώνα μας, θα δούμε τις φωτοβολίδες που εκτόξευσε, τα τροχιοδεικτικά που μας έστειλε αδιάκοπα από όλα τα ενδιατήματα, από όλα τα καταλύματά του.

Οι λέξεις μας θα μιλήσουν για τις λέξεις του.

Για τις λέξεις του Συγγραφέα Ουίλιαμ Σιούαρντ Μπάρουζ.

Φωτογραφία: Μαρίλη Ζάρκου (από το αρχείο του συγγραφέα).

II.

Με τις λέξεις του Μπάροουζ

Navigare necesse es. Vivare no es necesse. Είναι απαραίτητο να ταξιδεύεις. Δεν είναι απαραίτητο να ζεις. Ιδού ένας από τους αγαπημένους αφορισμούς του Μπάροουζ. Βρίθουν οι σελίδες του από παρόμοια αποφθέγματα, χαρακτηριστικά της κοσμοαντίληψης αυτού του συγγραφέα, σύμφωνα με την οποία ο δυτικός πολιτισμός έφτασε στα έσχατα όριά του και πλέον οφείλουμε να απαλλαγούμε από την ασφυκτική πίεση αυτών των ορίων. Με ένα «εισιτήριο που εξεργάγη», ο Μπάροουζ ταξιδεύει (διά μέσου των λέξεων, σε πρώτη φάση) προς άλλα διαστήματα, άλλα τοπία. Οι λέξεις είναι το πρώτο του όχημα. Επιλέξαμε λέξεις του Μπάροουζ, με τις οποίες εκδηλώνει το πλούσιο λογοτεχνικό του ταλέντο, την αιχμηρή κοινωνική κριτική του, τη φιλοσοφία του, τη διάθεσή του για *συναντήσεις στη σκοτεινή γωνιά της ανταρσίας.*

α. Σαν λογοτεχνία

Είναι ένα φωτεινό πρωινό γαλανό σαν πορσελάνη, με αέρα μισοφέγγαρο στον ουρανό.

Πιάνει την πληγή με έκφραση οδύνης σαν άγιος που πεθαίνει σε πίνακα του Ελ Γκρέκο.

Ψυχροί άνεμοι μίσους και ατυχίας σαρώνουν την ψυχή του.

Ένας άλλος μεθυσμένος κοιμάται επικίνδυνα κοντά σ' έναν θάμνο που καίγεται.

Αδύνατος σαν φάντασμα, με μάτια στο χρώμα της ξεθωριασμένης γκριζας φανέλας.

Τα μάτια του είναι πηγάδια νεκρών νερών που φτάνουν σε μαύρα βάθη, άδεια από συναίσθημα ή έστω από σκέψη.

Τα μάτια του από πράσινα γίνονται βαθυγάλανα με πορφυρές κόρες που αστράφτουν σαν αμέθυστοι.

Το όπλο λάμπει στα μάτια του, μια απόμακρη μεταλλική ηρεμία.

Εκκρίνει μια βαριά γλυκύτητα. Ρέει από μέσα της μελαγχολική και ανελέητη σαν αφρός σε διάδρομο προσγειώσεως.

Αμυδρά αστέρια που τρεμοπαίζουν πασπαλίζουν τα ζυγωματικά με ασημένια στάχτη.

Κοίτα αυτή την περιοχή του χρόνου και του ανέμου.

Ίσως κάτι απλό όσο ένας λόξιγκας του χρόνου.

Η πόλη φωτιζόταν τη νύχτα ανθρώπινοι πυρσοί να τρεμολάμπουν σε τοίχους, δέντρα, σιντριβάνια όλα πολύ ρομαντικά μπορούσες να χαρτογραφήσεις τις επικίνδυνες περιοχές καθισμένος στο μπαλκόνι σου κάτω από τα αστέρια πίνοντας αργά το ουίσκι σου.

Αγόρια του καιρού με σύννεφα και ουράνια τόξα και βόρειο σέλας στα μάτια τους μελετούν τον ουρανό.

Ήμουν η μουντζαλιά και το ουρλιαχτό χαμένων εποχών στον καθρεφτισμένο ουρανό.

β. Σαν κοινωνική κριτική

Όλα χάθηκαν στη Χιροσίμα. 30.000 χρόνια σε αδράνεια η μεταλλική αρρώστια ενεργοποιείται τώρα στο αίμα τα οστά και την ξασπρισμένη σάρκα.

Υπάρχει κάτι το λαθεμένο σ' αυτή καθαυτή την έννοια χρήμα. Χρειάζεσαι όλο και πιο πολλά χρήματα για ν' αγοράσεις όλο και πιο λίγα πράγματα. Το χρήμα είναι σαν την πρέζα. Η δόση που σε φτιάχνει τη Δευτέρα δεν σε φτιάχνει την Παρασκευή.

Ένα σωρό κακοποιοί και ένα συνονθύλευμα από αλήτες της τελευταίας υποστάθμης κατέλαβαν τα ανώτατα αξιώματα της χώρας.

Αντί να απαλλάσσονται των φόρων, οι εκκλησίες πρέπει να φορολογούνται διπλά, έτσι ώστε να εξοντωθούν με τη βαριά φορολογία.

Σήμερα, είμαστε όλοι κλεισμένοι σε στρατόπεδα συγκέντρωσης που ονομάζονται έθνη.

Μακριά απ' τις εκκλησίες, γιε μου. Το κλειδί τους μονάχα αποχωρητήρια ανοίγει. Κι ορκίσου μου ότι ουδέποτε θα φορέσεις σήμα αστυνομικού.

Ήξερε ότι εφόσον ένα αντικείμενο μπει σε μαζική παραγωγή, το τελευταίο που θέλει ν' ακούσει ο κατασκευαστής είναι ένα καλύτερο και απλούστερο αντικείμενο *ουσιαστικά διαφορετικό*. Δεν ενδιαφέρονται για πιο αποτελεσματικά, απλούστερα ή καλύτερα προϊόντα. Ενδιαφέρονται να βγάλουν λεφτά.

Πράγματι, ο Χριστιανισμός είναι το πιο τοξικό πνευματικό δηλητήριο που διοχετεύτηκε ποτέ σ' έναν πλανήτη επιρρεπή στις καταστροφές.

Οι πλαστές φωτογραφίες είναι πιο πειστικές από τις αλη-

θινές γιατί τις στήνεις έτσι που να φαίνονται αληθινές. Μάθε το εξής: *όλες οι φωτογραφίες είναι πλαστές*. Από τη στιγμή που θα συλλάβεις την ιδέα μιας φωτογραφίας δεν υπάρχουν όρια στην παραποίηση.

Τα χρήματα αποστρέφονται το κενό.

Η επεξήγηση... 6 Αυγούστου 1945: Χιροσίμα. Ο Οπενχάιμερ στην οθόνη: «Γίναμε ο θάνατος, ο καταστροφεύς κόσμων».

Γιατί όμως στρατολογούν πάντοτε άτομα ηλίθια και μισαλλόδοξα ή διανοητικώς καθυστερημένα και ψυχικώς άρρωστα; Μα προφανώς επειδή αναζητούν κορόιδα και σκλάβους κι όχι έξυπνους υποστηρικτές. Στην πραγματικότητα ο ακριβής σκοπός τους είναι να εκμηδενίσουν την ανθρώπινη νοημοσύνη, να θολώσουν την ανθρώπινη συνείδηση και να αποκλείσουν τ' ανθρώπινα όντα από το διάστημα. Εγκαθιδρύουν ένα πρόγραμμα εξολόθρευσης. Και όποιος έχει επαρκή αντίληψη ώστε να υποπτευθεί την ύπαρξή τους αποτελεί αυτομάτως πρωταρχικό στόχο τους.

Παγκόσμια νάρκωση από τα εβδομαδιαία περιοδικά, πάντα τυπωμένα με ημερομηνία της επόμενης βδομάδας. Έχετε παρατηρήσει πως το να σε βάλουν εξώφυλλο στο *Time* είναι σαν να σε φιλάει ο θάνατος;

γ. Σαν φιλοσοφία

Η λέξη *είναι* σάρκα κι η λέξη *είναι* δύο, με άλλα λόγια το ανθρώπινο σώμα αποτελείται από δύο οργανισμούς και όπου υπάρχουν δύο υπάρχει λέξη και η λέξη είναι σάρκα κι όταν άρχισαν να κάνουν μηχανογραφίες με τη λέξη έγινε το κακό.

Το ενδιαφέρον μου περιστρέφεται γύρω από το πώς συνδυάζονται οι λέξεις και οι εικόνες βάσει των πολύπλοκων ροών συσχετισμού.

Αυτό που θέλω να κάνω είναι να μάθω να βλέπω όσο το δυνατόν πιο πολλά απ' όσα υπάρχουν εκεί έξω, να κοιτάξω έξω, να πετύχω όσο το δυνατόν μεγαλύτερο βαθμό συναίσθησης του περιβάλλοντος. Ο Μπέκετ θέλησε να δει μέσα του. Στην αρχή έπεσε μέσα σ' ένα μπουκάλι και μετά μέσα στον βούρκο. Εγώ στοχεύω προς την αντίθετη κατεύθυνση: προς τα έξω.

Η ελπίδα κρύβεται στην ανάπτυξη της α-σωματικής εμπειρίας και σε τελική μορφή στην εγκατάλειψη του σώματος παντελώς, αφήνοντας πίσω τις καρτεσιανές συντεταγμένες και τις συνακόλουθες ζωικές αντιδράσεις φόβου και φυγής οι οποίες οδηγούν τελικά στην έχθρα και την ασυμφωνία.

Θεωρήστε το ανθρώπινο σώμα και το νευρικό σύστημα σαν συσκευές αποκρυπτογράφησης.

δ. Σαν συναντήσεις στη σκοτεινή γωνιά της ανταρσίας

Στέλνουμε ψευδείς συναγερμούς στα βραχεία κύματα των περιπολικών της αστυνομίας για ανύπαρκτα εγκλήματα και αναταραχές που μας δίνουν τη δυνατότητα να χτυπήσουμε κάπου αλλού. Περίπολοι ψευδοαστυνόμων κάνουν έρευνες και δέρνουν πολίτες. Ψευτοοικοδόμοι ξηλώνουν δρόμους, σπάνε κεντρικούς αγωγούς ύδρευσης, κόβουν συνδέσεις ρεύματος. Συσκευές υποήχων θέτουν σε ενέργεια όλα τα συστήματα συναγερμού στην πόλη. Στόχος μας είναι το πλήρες χάος.

Καλώ τους παρτιζάνους όλων των εθνών – Σπάστε τις γραμμές των λέξεων – Αλλάξτε γλωσσικά – Δονήστε τους τουρίστες – Ελευθερώστε τις εισόδους – Η λέξη γκρεμίζεται – Η φωτογραφία γκρεμίζεται – Σπάστε τις πόρτες και μπειτε στο Γκρίζο Δωμάτιο –

Έχουμε σκοπό να επιδράσουμε εναντίον της αστυνομικής μηχανής οπουδήποτε. Έχουμε σκοπό να καταστρέψουμε την αστυνομική μηχανή και όλα τα αρχεία της. Έχουμε σκοπό να καταστρέψουμε όλα τα δογματικά λεκτικά συστήματα. Την οικογενειακή μονάδα και την καρκινική επέκτασή της σε φυλές, χώρες, έθνη θα ξεριζώσουμε τις φυτικές ρίζες της. Δεν θέλουμε να ακούσουμε άλλα λόγια της οικογένειας, λόγια της μητέρας, λόγια του πατέρα, λόγια των μπάτσων, λόγια του ιερέα, λόγια για την πατρίδα ή λόγια των κομμάτων.

Συμμορίες του δρόμου, Ουράνιοι γεννημένοι σε συνθήκες νόβα, βγείτε έξω και πολεμήστε για τους δρόμους σας. Καλέστε τους Κινέζους κι όποιους άλλους δρώντες θέλετε. Ανακατέψτε τις ταινίες. Αλλάχτε κόφτε μπερδέψτε όλο τούτο το κορακίστικο συνονθύλευμα από φωνές ανθρώπων όλης της γης.

Θα είμαστε έτοιμοι να χτυπήσουμε μέσα στις πόλεις τους και να αντισταθούμε στις περιοχές που κρατάμε τώρα. Στο μεταξύ παρακολουθούμε και εκπαιδευόμαστε και περιμένουμε. Έχω χίλια πρόσωπα και χίλια ονόματα. Δεν είμαι κανένας και είμαι ο καθένας. Είμαι εγώ είμαι εσύ. Είμαι εδώ εκεί μπροστά πίσω μέσα έξω. Μένω παντού δεν μένω πουθενά. Παραμένω παρών παραμένω απών.